

Artikels groep 2

Greenwashing: nieuwe richtlijn van de Europese Commissie om consument te beschermen

6 april 2023

Op 22 maart heeft de Europese Commissie een nieuw voorstel gepubliceerd in de strijd tegen Greenwashing. De Commissie eist meer transparantie en de garantie dat een commercieel product dat als "ecologisch" wordt gelabeld, dat ook werkelijk is.

De definitie van greenwashing en waarom daar een probleem mee is

Je hebt misschien al vaker de term "greenwashing" gehoord, maar wat betekent het precies? We spreken over greenwashing als een onderneming zijn producten of diensten in de markt zet als "ecologisch", "groen" of "milieubewust" zonder dat dit ook bewezen kan worden.

Het is dus een vorm van misleiding, waarbij ondernemingen inspelen op het feit dat consumenten steeds vaker voor ecologische alternatieven kiezen, en daar soms zelf wat meer voor willen betalen. Greenwashing is al verboden, want het is een oneerlijke handelspraktijk, maar de huidige regelgeving is ontoereikend.

Uit meerdere studies blijkt dat meer dan 50 % van de ecologische claims vals zijn

Vandaag vind je groene labels op de Europese markt die misleidend of onvoldoende onderbouwd zijn. De Europese Commissie beargumenteert dat meer dan de helft van de milieucclaims te vaag, onbewezen of ronduit misleidend zijn. En dat terwijl meer en meer consumenten moeite doen om hun ecologische voetafdruk te verminderen.

Het is dan ook duidelijk dat de huidige regels onvoldoende zijn om de consument te beschermen tegen deze oneerlijke handelspraktijk.

Nieuwe Europese richtlijnen rond greenwashing

De nieuwe wetgeving zou ervoor moeten zorgen dat:

- alle milieucclaims bewezen worden met respect voor dezelfde internationale standaarden;
- alle claims ook regelmatig nagekeken worden door de nationale autoriteiten en die informatie ook publiekelijk bekend gemaakt wordt;
- ondernemingen die de consument misleiden zich aan een boete mogen verwachten.

Het is nog te vroeg om een oordeel te vellen over de nieuwe wetgeving en haar doeltreffendheid, maar het is wel duidelijk dat méér gedaan moet worden in de strijd tegen Greenwashing. Het zal wel nog een heel tijdje duren voor de nieuwe regels van kracht worden.

Ook voor andere claims zijn gelijkaardige richtlijnen nodig

"Social washing": waarom regelgeving noodzakelijk is

Naast greenwashing bestaan er nog een andere, gelijkaardige vorm van misleiding, "social washing" genaamd. Dat is een praktijk waarbij een onderneming de consument misleidt over haar sociale impact. Bijvoorbeeld door te claimen dat een bepaald product of dienst "slavernijvrij" is terwijl dat in werkelijkheid misschien niet helemaal klopt.

Ook claims in verband met mensenrechten, dataprivacy, of werkomstandigheden kunnen een vorm van social washing zijn, als die niet voldoende onderbouwd zijn.

Social washing is ook een oneerlijke handelspraktijk en dus kan er al als zodanig tegen opgetreden worden. Het is noodzakelijk om ook hier strictere en coherentere regels vast te leggen.

Heb je vragen over greenwashing of andere oneerlijke handelspraktijken?

Als je vragen hebt over greenwashing of andere oneerlijke handelspraktijken, aarzel dan niet om onze advocaten en experts te raadplegen. In geval van een conflict kunnen zij rechtstreeks tussenkomen bij het bedrijf of de vereniging in kwestie.

Bron: [Greenwashing: wat is het en waarom blijft het een probleem? - Testaankoop \(test-aankoop.be\)](#)

Testaankoop, (2023). *Greenwashing: nieuwe richtlijn van de Europese Commissie om consument te beschermen*. Geraadpleegd via <https://www.test-aankoop.be/familie-prive/consumentenrechten/nieuws/greenwashing-nieuwe-richtlijn?updateBeanConsent=true>

Gedaan met greenwashing: Europa wil dat bedrijven hun milieucclaims bewijzen

Binnenkort zullen fabrikanten die hun producten in Europa verkopen, niet langer zomaar kunnen beweren dat hun producten de milieuvriendelijkste zijn. De Europese Commissie wil dat ze die claims ook bewijzen. Dat moet een einde maken aan het zogenoemde "greenwashing", de praktijk waarbij producten groener voorgesteld worden dan ze daadwerkelijk zijn.

Vincent Merckx

wo 22 mrt 15:20

Je bent ze vast ook al tegengekomen in de winkelrekken: T-shirts die gemaakt zijn van gerecycleerde plastic flessen, "ocean-vriendelijke" zonnecrème of vaatwastablets die gegarandeerd de groenste keuze zijn. Het klinkt allemaal goed, maar de realiteit is dat veel van die duurzaamheidsclaims amper onderbouwd worden. Dan is het helemaal niet duidelijk wat die vaatwastablets precies zo milieuvriendelijk maakt. Of er zit in werkelijkheid slechts 1 procent gerecycleerd plastic in dat nieuwe T-shirt.

In 2020 liet de Europese Commissie al eens onderzoek uitvoeren naar zulke groene claims op producten. Meer dan de helft (53,3 procent om precies te zijn) daarvan bleken vaag, misleidend of ongefundeerd. Met andere woorden: in het beste geval zijn fabrikanten niet duidelijk genoeg over wat hun producten echt zo groen maakt. In het slechtste geval stellen ze hun producten duurzamer voor dan ze zijn.

De Europese Commissie wil daarvan af. Uit een eigen bevraging blijkt immers dat het grote merendeel van de Europeanen duurzamer wil consumeren. Al die vage groene claims en een wildgroei aan ecolabels (meer dan 230 in heel Europa) maken het de consument moeilijk om bewuste keuzes te maken.

Het gaat dan om fabrikanten die de impact van hun product op het milieu, de biodiversiteit, het klimaat, de bodem of water te rooskleurig voorstellen.

Fabrikanten van zonnecrème die hun product oceanvriendelijk noemen, zullen dat ook moeten bewijzen.

Daarom lanceert de Commissie vandaag een voorstel voor een nieuwe Europese greenwashing-wet. Fabrikanten die hun producten in de Europese markt verkopen, zullen moeten bewijzen dat hun groene claims ook echt kloppen. De lidstaten zullen erop moeten toezien dat ze dat doen, met wetenschappelijk onderbouwd bewijs. Kunnen die fabrikanten dat niet, dan zullen er boetes volgen. En consumentenorganisaties zullen zelfs naar de rechter kunnen stappen als ze vermoeden dat een fabrikant een loopje neemt met de waarheid.

Eén wet voor de hele Europese markt

"Veel Europeanen willen met hun koopgedrag bijdragen aan een meer duurzame wereld", zegt Europees vicepresident Frans Timmermans, verantwoordelijk voor de uitvoering van de Green Deal. "Dit voorstel stelt de consumenten gerust dat wanneer iets verkocht wordt als groen, het ook echt groen is."

Volgens de Commissie zal de nieuwe wet niet alleen de consument ten goede komen. Ook de fabrikanten die de producten produceren (of diensten aanbieden, want ook groene stroom zal er bijvoorbeeld onder vallen) zouden erbij winnen. Bedrijven die hun producten in verschillende Europese landen verkopen, moeten dan niet meer voldoen aan de wirwar van nationale regelgeving van al die verschillende lidstaten. De nieuwe wet zal gelden voor de hele Europese markt.

De nieuwe wet is nog niet meteen voor morgen. Het is nu aan het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie om het voorstel uit te werken

Ook niet-Europese bedrijven die op de Europese markt willen verkopen, zullen eraan moeten voldoen. Omgekeerd worden kleine Europese bedrijven met minder dan tien werknemers en een omzet onder de 2 miljoen euro per jaar vrijgesteld.

De consumentenorganisatie Test Aankoop noemt het voorstel "heel goed". Al wijst ze erop dat het de lidstaten zijn die moeten controleren of bedrijven zich ook echt houden aan de wet. Of die een succes wordt, "zal afhangen van hoe goed er gecontroleerd wordt en hoe hoog de boetes zijn".

Het recht op herstel

De greenwashing-wet is één stukje in de puzzel waarmee de Europese Commissie de consumptie in Europa duurzamer wil maken. Het is één ding dat consumenten niet langer misleid worden door onterechte groene claims. De Commissie wil ook dat producten die in Europa verkocht worden, gemakkelijker gerepareerd kunnen worden, zodat ze minder snel weggegooid worden. Het doel is een circulaire Europese economie waarin er niet meer grondstoffen verloren gaan dan nodig. Dat moet Europa dan weer helpen om klimaatneutraal te worden tegen 2050.

Op dit moment wordt er echter nog steeds een massa producten voortijdig weggegooid. De Commissie becijferde dat al dat afval jaarlijks goed is voor 30 miljoen ton aan verloren grondstoffen en 261 miljoen ton aan broeikasgassen (meer dan het dubbele van de totale Belgische uitstoot).

Daarom presenteerde de Commissie vandaag ook een nieuw voorstel dat fabrikanten moet verplichten om hun producten te herstellen wanneer klanten hen dat vragen. Dat heet het zogenaamde right to repair - het recht op herstelling, dus.

Dat right to repair slaat op elektronische toestellen zoals televisies, (vaat)wasmachines, stofzuigers en koelkasten. De bedoeling is dat het ook snel uitgebreid wordt naar smartphones en tablets. Fabrikanten zouden dan verplicht zijn om binnen de twee jaar na aankoop beschadigde toestellen gratis te herstellen. Het verschil met de huidige garantieregelingen: raakt het toestel na die termijn van twee jaar beschadigd, of werd de schade duidelijk veroorzaakt door de klant, dan moet de fabrikant het nog steeds herstellen, zij het op kosten van de klant. Afhankelijk van het type toestel geldt die termijn tot 10 jaar na aankoop.

Nieuw ecosysteem van herstelbedrijven

Europees commissaris voor Justitie Didier Reynders hoopt dat dat ook de Europese economie ten goede komt. Hij ziet "een heel nieuw ecosysteem" van hersteldiensten ontstaan, "met per lidstaat een online platform waarop de consument kan opzoeken waar hij terecht kan voor reparatie. In Frankrijk bestaat er al zoiets, goed voor meer dan 130.000 KMO's".

"Jammer dat de Commissie bij die twee jaar blijft voor elk type elektronisch product (voor gratis reparatie, red.)", betreurt Test Aankoop-woordvoerder Laura Clays. "Je gaat er toch vanuit dat je wasmachine of diepvriezer het iets langer uithoudt. Het lijkt me maar normaal dat die hersteld wordt als die al binnen de twee jaar kapotgaat. Maar wat na vijf of tien jaar? Dat is een grijze zone. Als je een

echt goede, afdwingbare regeling wil, dan moet je zorgen dat de consument het gevoel heeft dat hij er iets aan heeft."

En dan blijft nog de vraag of de klant bereid zal zijn om te betalen voor reparatie na de garantietermijn van twee jaar. "Dat is nog een zeer grote achterpoort: hoeveel kost dat? We zien dat de consument bereid is om 20 tot 30 procent van de aankoopprijs te betalen. Bij duurdere toetellen wil men nog iets hoger gaan. Maar wat als een fabrikant zegt: "Goed, ik zal je wasmachine herstellen, maar dat kost je 500 euro", terwijl een nieuwe 800 euro kost? Tja."

Sowieso zijn deze twee nieuwe voorstellen over greenwashing en het recht op herstel nog niet meteen voor morgen. Zoals dat gaat met Europese wetgeving, is het nu aan het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie om het voorstel concreet uit te werken en er een compromis over te vinden. Probeer je rammelende wasmachine dus nog even gaande te houden.

Bron: [Gedaan met greenwashing: Europa wil dat bedrijven hun milieclaims bewijzen | VRT NWS: nieuws](#)

Merckx, V. (2023). *Gedaan met greenwashing: Europa wil dat bedrijven hun milieclaims bewijzen*. Geraadpleegd via <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2023/03/22/gedaan-met-greenwashing-europese-commissie-wil-dat-bedrijven-hu/>